

Kunming-Montrealin maailmanlaajuinen luonnon monimuotoisuuskehys

Vaikutukset Suomen ympäristösäätelyyn

Marina von Weissenberg
Ympäristöneuvos, Suomen CBD pääneuvottelija,
Ympäristöministeriö

RIO 1992

YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssi

(UNCED)

Agenda 21

Avattiin allekirjoitettavaksi

Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus, astui voimaan 1993

Ratifiointimäärä 196 maata ml. EU

Cartagenan bioturvallisuus-pöytäkirja vuonna 2000
Osapuolia 173 ml. EU

Nagoyan geenivarapöytäkirja vuonna 2010
Osapuolia 138 ml. EU

Aichi-tavoitteet hyväksyttiin vuonna 2010

Työohjelmat:

metsät, meret, sisävedet, maatalous, kuivat alueet, vuoret, Art8j, suojelualueet

Ilmastosopimus,
astui voimaan 1994

ratifiointimäärä 198 maata ml. EU

Kioton pöytäkirja vuonna 1997
ratifiointimäärä 192,
allekirjoittanut 84 osapuolta

Pariisin sopimus vuonna 2015, ratifiointimäärä 189

YK:n luonnon monimuotoisuutta koskeva yleissopimus

Yleissopimuksen päätavoitteet:

- luonnon biologisen monimuotoisuuden suojelu,
- luonnon monimuotoisuuden kestävä käyttö sekä
- geenivarojen käytöstä saatavan hyödyn oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako.

Montrealissa joulukuussa 2022 rinnakkain oli kolme kokousta, jotka sisälsivät myös sopimuksen alaiset pöytäkirjat: Cartagenan pöytäkirja bioturvallisuudesta ja Nagoyan pöytäkirja geenivarojen saatavuudesta ja hyötyjen jaosta.

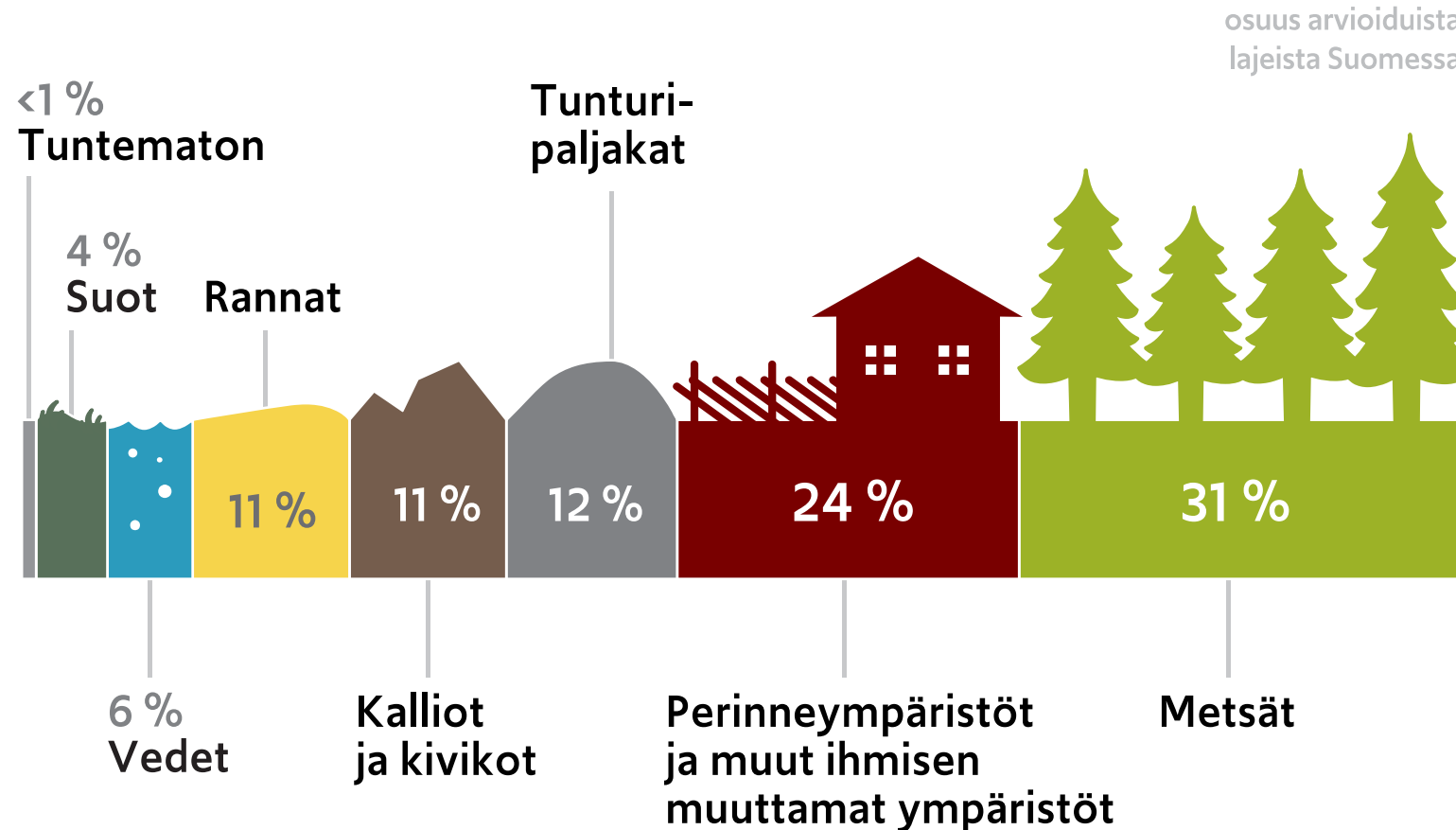

Tausta

- Luontokato jatkuu vaikka toimenpiteitä on lisätty niin Suomessa kuin kaikkialla maailmassa.
- Keskuspankit ovat arvioineet että liikevaihdosta 30% tulevat ekosysteemipalveluista (maaperä, puhdas ilma, vesi, ravinteiden kierto, pölytys, metsä jne.)
- Luonnon monimuotoisuus ylläpitää monia ekosysteemipalveluita jotka ovat ihmisille elintärkeitä.
- Ilmastonmuutoksen vaikutukset luontoon; merten keskilämpö noussut 20,5 c tammikuu 22,1 c huhtikuu 2023
- Suomessa eri keinot käytössä kuten lainsäädäntö, strategiat, rahoitus, vapaaehtoiset toimet - ohjelmat, opetus, tutkimus- ja seuranta.

Suomessa jo joka toinen luontotyyppi ja joka yhdeksäs laji on uhanalainen

A photograph of a forest landscape. In the foreground, there are several tree trunks and dense green foliage. In the middle ground, a rocky outcrop is covered in thick green moss and small plants. The background shows more trees and a sunlit forest floor.

**Luonnon monimuotoisuudelle
vastaava käännekohta
kuin Pariisin ilmastosopimukselle**

CBD/COP-15 pakettiratkaisu:

- Kunming-Montrealin maailmanlaajuinen luonnon monimuotoisuuskehys
- Seurantajärjestelmä
- Päätös toimeenpanon seurannasta ja mittareista
- Päätös rahoituksen lisäämisestä
- Päätös digitaalisesta geenitiedosta (DSI)
- Päätös toimintavalmiuksien parantamisesta ja teknologian siirrosta.

Luontokadosta luontoposiitiivisuuteen ja toimeenpanon vahvistamiseen

Tähtäimessä on **luontoposiitiivinen maailma**, eli luonnon monimuotoisuutta on **enemmän ja sen tila on parempi vuonna 2030**.

Kokouksessa hyväksyttiin **neljä pitkän aikavälin päämäärää**, jotka tulee saavuttaa viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Nämä sisältävät:

- luonnon monimuotoisuuden suojelua ja elinympäristöjen tilan parantamista,
- luonnon kestäväää käyttöä,
- geenivaroista saatavien hyötyjen tasapuolista ja oikeudenmukaista jakoa ja
- toimeenpanon vahvistamista ja rahoituksen kasvattamista kaikista lähteistä.

Päämäärien lisäksi päätettiin **23 tavoitteesta**, jotka on saavutettava vuoteen 2030 mennessä.

Lähtökohdat

Heijastaa IPBES ja IPCC tulokset ja pääviestit ("juurisyyt")

Päämääränä transformatiivinen muutos luonnon kantokykyä huomioiden tavoitteena ns. biodiversiteettiposiitivisuus -> netto positiivisuus

Sidosryhmien laaja osallistuminen ja osallisuus -> vahvempi toimeenpano.

Sitova seurantamekanismi -> kaikille samat mitattavat indikaattorit (HI).

<https://ym.fi/montrealin-luontokokous-cop15>

Suojelu ja ennallistaminen

- 30% maailman maa-, vesi- ja merialueista suojeltava vuoteen 2030 mennessä. Tämä sisältää suojelualueiden lisäksi ”muuta tehokkaita alueisiin perustuvia suojelutoimia”.
- Maailmanlaajuisesti ennallistettava 30% heikentyneitä maa-, vesi ja merialueita

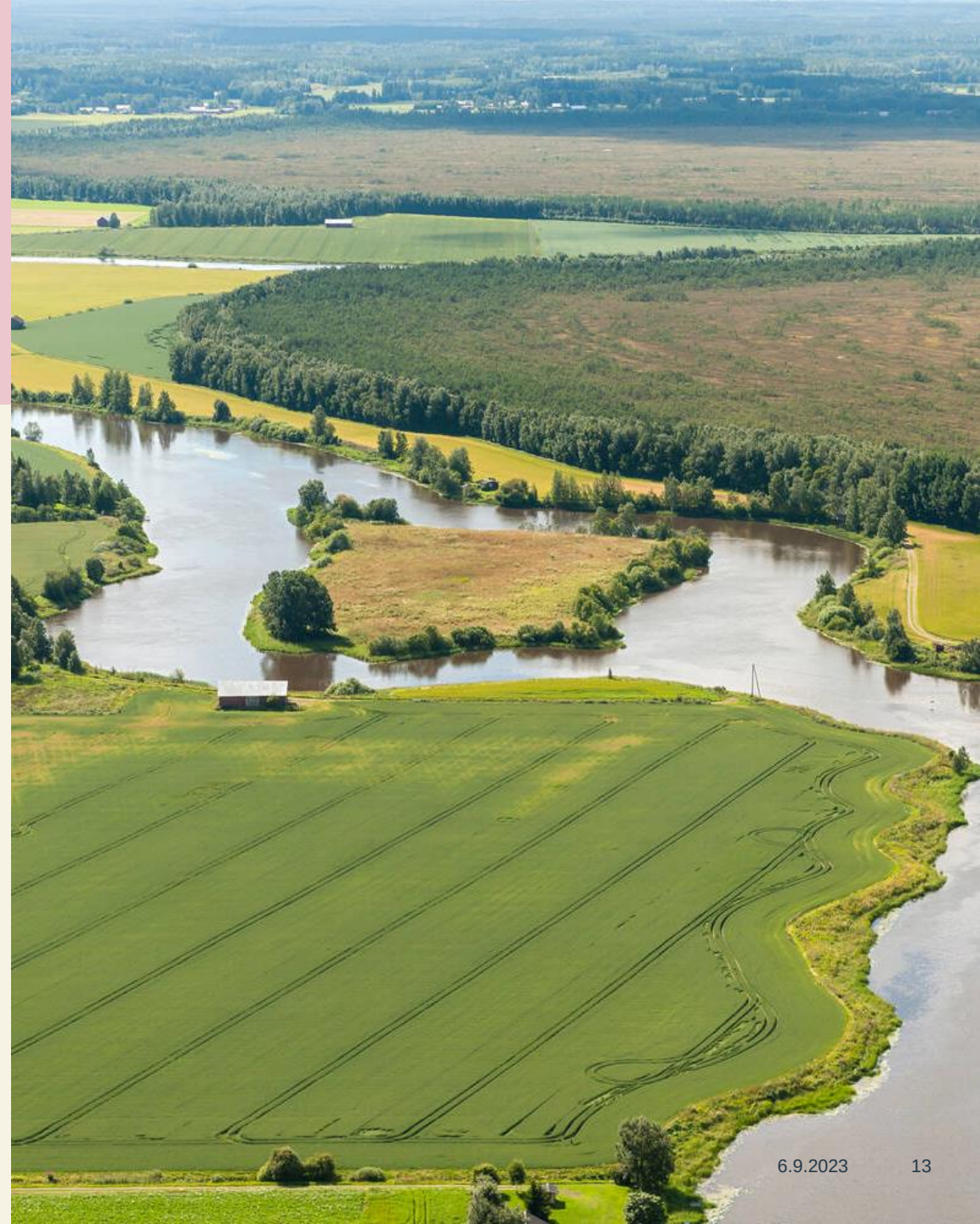
Tavoitteiden saavuttaminen

- Luonnon monimuotoisuus sisällytetään kaikkeen päätöksentekoon ja sektoritoimintaan; julkiset ja yksityiset toimet yhdenmukaistetaan.
- Suuret ja ylikansalliset yritykset ja rahoituslaitokset seuraavat, arvioivat ja julkistavat riskinsä, riippuvuutensa ja vaikutuksensa luonnon monimuotoisuuteen säännöllisesti.
- Varmistetaan kestävää kulutusta ja tuotantotapoja ml. arvoketjujen luontovaikutuksia
- Poistetaan, luovutaan vaiheittain tai uudistetaan luonnon monimuotoisuudelle haitallisia kannustimia. Haitallisten tukien tunnistaminen vuoteen 2025 ja uudelleensuuntaaminen 2030 mennessä.
- Kokonaisvaltainen lähestymistapa resurssien mobilisaatioon. Yksityisen rahoituksen merkitys korostuu kohti vuotta 2030.

Suojelu yksin ei riitä

- Luonnon monimuotoisuuden kannalta maa- ja metsätalous, kaivostoiminta, energiatuotanto (vesi, tuuli, aurinko), laivaliikenne, biotekniikka, ilmastomuokkaus tärkeässä roolissa.
- Kestävä käyttö tulee toteuttaa luontoa kunnioittaen ”Kantokykyjen rajoissa” kaikilla sektoreilla.
- Luonnon kestävällä käytöllä turvataan ihmisten tarpeita.

Valtavirtaistaminen

- Luonnon monimuotoisuus osaksi yhteiskunnan kaikkia osa-alueita ml. yritysten ja finanssialan toimintaa.
- Kestävä kulutus, tuotanto ja kauppa.
- Ekologisen jalanjäljen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä ja sen tuomista maapallon kantokyvyn rajoihin vuoteen 2050 mennessä
- Saasteen vähentäminen ml. ruokajätteen määrän puolittaminen ja maaperän tila.

Toimeenpano ja sääntely

1. **Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen** – kaikilla tasoilla niin suunnittelussa kuin päätöksenteossa (esim. YVA, SYA)
2. **Perustuslaki, metsälaki, vesilaki, alueidenkäyttölaki, kaivoslaki, luonnonsuojelulaki – EU säädökset**
3. **Vihreä siirtymä** *No Net Loss, Do No harm*, riskien hallinta, lainoitus.
4. **Kestävä siirtymä** vastuullisen sijaan => ekologista siirtymää.
5. **Miten ilmastomuutoksen ja luontokadon yhteisvaikutukset huomioidaan?**
6. **Riskien raportointi, avoimuus.**
7. **Ekosysteemitilinpito ja luontopääoman arvottaminen.**
8. **Suomen biodiversiteettistrategia ja toimintaohjelma (NBSAP).**

Kiitos!

Marina von Weissenberg
Ympäristöneuvos
marina.weissenberg@gov.fi

<https://ym.fi/montrealin-luontokokous-cop15>
www.cbd.int
[Kunming-](#)
[Montrealin+maailmanlaajuinen+luonnon+moni](#)
[muotoisuuskehys.pdf \(ym.fi\)](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

